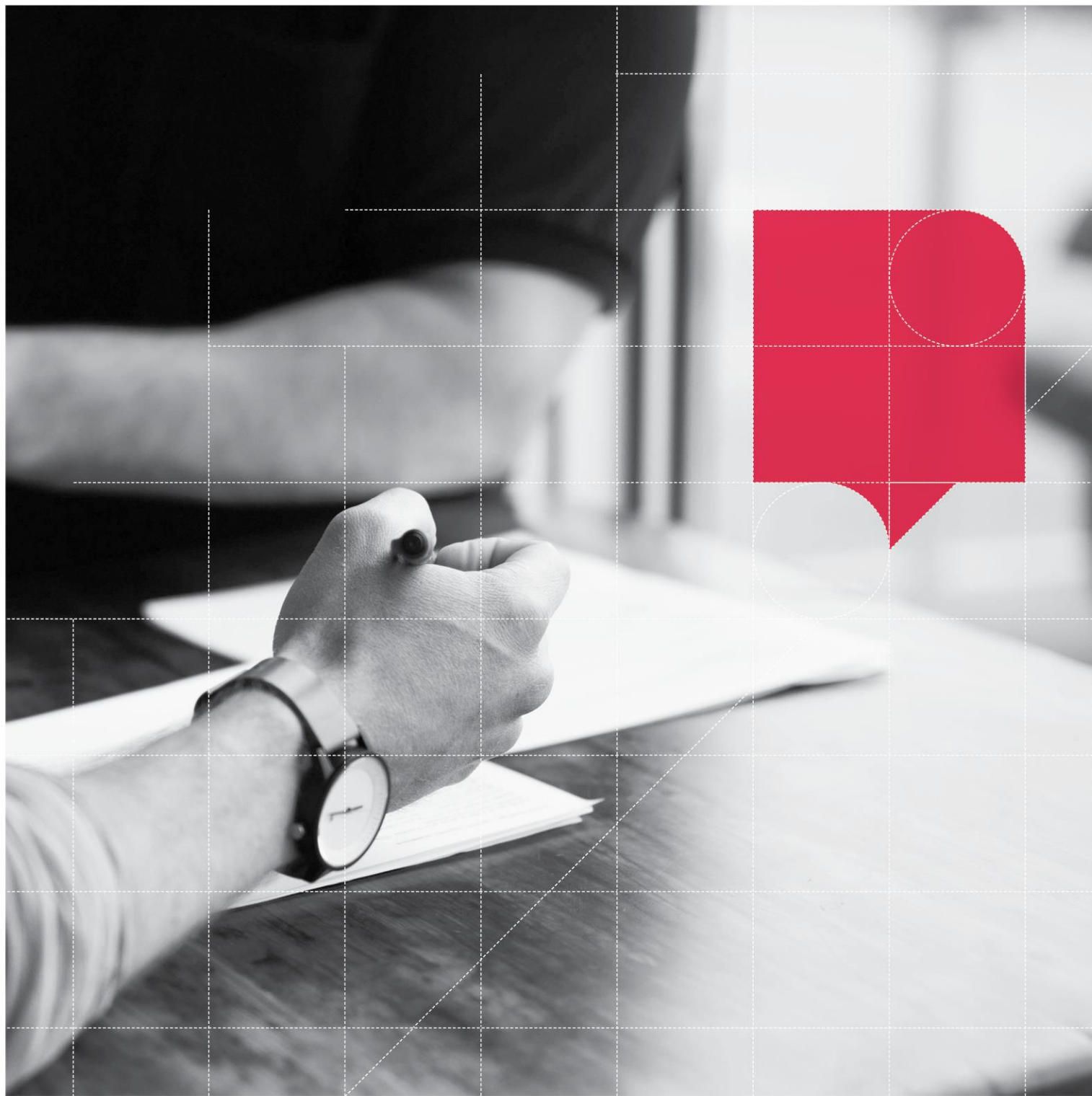

Regelrådets uttalelse

Om: Forslag til endring av forskrift om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover

Ansvarlig: Sjøfartsdirektoratet

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Sjøfartsdirektoratet

Deres ref.:
2020/58013-10

Vår ref.:
20/00198

Dato:
12.10.2020

Vår saksbehandler:
Stian Hervik Frantzen

Uttalelse fra Regelrådet

Om: Oppdatert forslag til endring av forskrift om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover.

Konklusjon: Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Regelrådet har merket seg at høringen gjelder mange større og mindre endringer i et viktig regelverk for sikkerhet for fiskeflåten. De fleste endringene synes å være av redaksjonell art, men enkelte av endringene vil føre til økte kostnader for næringen.

Rådet mener at høringsnotatet burde vært strukturert slik at helheten hadde kommet bedre frem. Dette gjelder både nytten, i form av økt sikkerhet, og kostnadene av tiltakene. For de større tiltakene er også problembeskrivelsen og vurderingen av alternative tiltak for knappe.

Regelrådet merker seg at forskriften både inneholder bestemmelser som regulerer ønsket funksjonsnivå (som bla tid til stenging av luker) og detaljerte tekniske løsninger. Vi vurderer at i mange sammenhenger stimulerer funksjonskrav til innovasjon og nytenkning fordi det blir opp til berørt næringsliv å finne den mest effektive måten å innfri kravet på. Økt bruk av funksjonskrav og fokus på ønsket utfall eller sikkerhetsnivå fremfor metode, gjør også at forskriften blir mer robust for utviklingen over tid.

Regelrådet vil særlig reise spørsmålet om kostnadene som forslaget knyttet til §2-16 medfører, kunne vært nærmere begrunnet. Regelrådet savner en utdyping av problemet slik at sikkerhetsgevinsten kan vurderes opp mot kostnaden på et rimelig grunnlag.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

REGELRÅDET,
Kartverksveien 21, 3511 Hønefoss
ORG.NR.: 916195613
TELEFON: 32 11 84 00
E-POST: post@regelradet.no
www.regelradet.no

1. Om forslaget som er sendt på høring

Sjøfartsdirektoratet sendte den 22. juli i år ut forslag til revidert og oppdatert forskrift 13. juni 2000 nr. 660 om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover på høring. Grunnen for at det nå foreslås endringer er at forskriften sist hadde revisjon i 2008, og at Sjøfartsdirektoratet nå mener at det er behov for å foreta endringer og presiseringer i forskriften.

Mange av endringene opplyses å kun være av redaksjonell art, eller gjelder oppdateringer av henvisning til annet regelverk. Høringsnotatet omfatter også viktige materielle endringer, hovedsakelig når det gjelder krav til lensepumper, drage- og setteluker, brannintegritet i skott og dekk og anker – og fortøyningsutrustning.

2. Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker man gir uttalelser i. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Forslaget ser ut til å medføre relativt sett store kostnader for enkelte fartøy. Regelrådet mener at når næringslivet får nye kostnader som følge av regelverk, så skal regelverket være tilstrekkelig utredet og kostnadene godt begrunnet. Derfor har Regelrådet prioritert å gi uttalelse i denne saken.

3. Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si pkt. 2-1 Minimumskravene til utredning og pkt. 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen pkt. 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirksomheter for næringslivet

Forslagene medfører både nytte, blant annet i form av økt sikkerhet, og kostnader for de fartøyene som berøres. Regelrådet mener at nytte- og kostnadsvirkningene som ligger til grunn for de ulike forslagene er for lite omtalt i høringsnotatet. Vurderingene som Sjøfartsdirektoratet har gjort, kunne vært tydeligere belyst.

Regelrådet finner det positivt at de kostnadene som ser ut til å være av størst betydning for berørt næringsliv er beregnet og at det er gjort et anslag på antall berørte fartøy.

På flere punkter i høringsnotatet skriver direktoratet at det ikke er konsekvenser for næringen da endringene bare stadfester etablert praksis. En konsekvensvurdering av endret regelverk skal sammenligne hva som skiller det foreslåtte regelverket fra det gjeldende regelverket. Sjøfartsdirektoratet kunne med fordel belyst hvor mange fartøy som har endret praksis.

3.2. Konkurranssevirkninger for næringslivet

Det er ikke utredet konkurransevirkninger for næringslivet. For Regelrådet ser det ut til at kostnadene i hovedsak treffer en liten gruppe som i dag ikke har utstyr som er i henhold til regelverket.

3.3. Forenkling for næringslivet

Regelrådet mener det er positivt at direktoratet har gjennomgått forskriften og har gjort den mer tydelig på enkelte områder. Regelrådet vil oppfordre til å ha forenklingperspektivet høyt på prioriteringslista i det videre arbeidet med forskriften. Kan henvisning til standarder utviklet av næringen bidra forenkling i denne forskriften?

Forslaget inneholder både bestemmelser som regulerer ønsket funksjonsnivå og detaljerte tekniske løsninger. Vi vurderer at i mange sammenhenger stimulerer funksjonskrav, som for eksempel at lukene skal lukkes i løpet av 15 sekunder, til innovasjon og nytenkning fordi det blir opp til berørt næringsliv å finne den mest effektive måten å innfri kravet på. Økt bruk av funksjonskrav og fokus på ønsket utfall eller sikkerhetsnivå fremfor metode, kunne kanskje også gjøre forskriften mer robust for utviklingen over tid.

3.4. Alternative tiltak

Siden problembeskrivelsen er knapp kan det være vanskelig for høringsinstansene å forstå både innholdet i saken og fraværet av diskusjon av alternative løsninger. For §2-16 første ledd (lensepumper) åpner direktoratet for alternativ måte å installere lensepumper etter innspill fra næringen. Her kunne direktoratet også benyttet muligheten til å diskutere alternative tiltak til andre deler av forskriften.

3.5. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Vi kan ikke se at direktoratet har diskutert forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet i høringsnotatet. Overgangsordningene må være tilstrekkelige til å få utbedret utstyr som må oppgraderes. Videre avhenger en vellykket gjennomføring av direktoratets tilsyn og sertifiseringer.

3.6. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Regelrådet ønsker å gjøre Sjøfartsdirektoratet oppmerksom på utredningsinstruksens seks spørsmål. Disse spørsmålene skal være besvart i en utredning, eller i det minste være drøftet der de ikke lar seg besvare fullt ut. Regelrådet er spesielt opptatt av at spørsmålene besvares der regelendringene medfører økte kostnader og byrder for næringslivet.

Regelrådet mener det er viktig at forskrift og praksis henger sammen for å ivareta rettsikkerhet, skape forutsigbarhet og likebehandling av næringsaktørene. Det virker dermed nødvendig at denne forskriften oppdateres, ettersom det utfra høringsnotatet fremstår som at det har utviklet seg en annen praksis på flere områder enn det som følger av forskriften. Like fullt må endringen av forskriften være godt nok utredet.

4. Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Kostnadene som følger av forslagene er muligens lave sammenlignet med den oppnådde sikkerhetsgevinsten man oppnår, men kostnadene kan oppleves som store for de enkelte fartøylene som påvirkes mest. Høringsnotatet gir imidlertid ikke noen samlet fremstilling av nytte og kostnader i saken. Det mangler også en grundig nok beskrivelse av problemstillingen og alternative tiltak, eller begrunnelse for hvorfor alternative tiltak ikke er tatt med i høringsnotatet. Derfor mener Regelrådet at høringsnotatet ikke viser tydelig nok at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.